

УДК 338

А. М. Безус,
к. т. н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
К. В. Шафранова,
к. е. н., доцент, директор інституту, Житомирський економіко-гуманітарний
інститут вищого навчального закладу "Відкритий міжнародний університет
розвитку людини "Україна", м. Житомир

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ОКРЕМИХ ВИДІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЕВООБРОБНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

A. Bezus,
Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Management Department
of Kyiv National University of Trade and Economics
K. Shafranova,
Ph.D., Associate Professor, director Zhytomyr Institute for Economics
and Humanities "Open International University of Human Development "Ukraine"

CHARACTERISTIC FEATURES OF CERTAIN TYPES OF INVESTMENT COMPANIES WOOD INDUSTRY IN UKRAINE

Інвестиції та інвестиційна діяльність завжди знаходяться в центрі уваги економічної думки. Питання про інвестиції є дуже актуальним у сучасній економіці, оскільки будь-яке підприємство формується і розвивається на основі фінансування та інвестицій, а інвестиційна діяльність визначає умови економічного розвитку.

У цьому дослідженні проаналізовано характерні особливості окремих видів інвестиційної діяльності підприємств та запропоновано інструмент управління інвестиційною діяльністю підприємств деревообробної галузі в Україні. У статті запропоновано підхід до інвестиційного процесу через трансформацію економіки від сировинних та низькоякісних товарів до випуску кінцевих продуктів більш високого рівня переробки.

Investments and investment activities are always in the focus of economic thought. The issue of investment is very important in today's economy, as any – which the company formed and developed through funding and investments and investment activity defines the conditions for economic development.

This study analyzed the characteristics of certain types of investment companies and investment management tools offered to enterprises of woodworking industry in Ukraine. In the article the approach to the investment process through the transformation of the economy from commodity products and low-end products to release higher levels of recycling.

Ключові слова: підприємство, деревообробна галузь, інвестиції, інвестиційна діяльність, види інвестиційної діяльності підприємств.

Key words: enterprise, woodworking, investment, investment, investment types of enterprises.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Інвестиційна діяльність у різних її проявах притаманна кожному підприємству і є основою його розвитку та розвитку окремих галузей народного господар-

ства й економіки країни в цілому. Інвестиції забезпечують динамічний розвиток підприємства та дозволяють вирішувати такі завдання: розширення підприємницької діяльності за рахунок накопичення фінансо-

вих і матеріальних ресурсів, придбання нових підприємств та освоєння нових областей бізнесу [1]. Від уміння інвестувати залежить розквіт власного виробництва, можливості вирішення соціальних й екологічних проблем, сучасний рівень і потенційний динамізм фізичного, фінансового та людського капіталів. Без надійних основ інвестиційної діяльності, якими професійно володіли б спеціалісти відповідного профілю, важко сподіватися на сталий розвиток вітчизняного виробництва, науково-технічний та соціальний прогрес, а з ним і на належне місце у світовому господарстві.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика інвестицій широко висвітлена в економічній літературі вітчизняними та зарубіжними авторами. Так, наприклад, у Беренса та П.М. Хавранека широко висвітлене поняття інвестиційного проекту. П. Рогожин, Н. Татаренко, В. Федоренко, А. Череп, розглядали питання інвестицій, інвестиційної діяльності.

Питання залучення інвестицій у деревообробну промисловість України є сьогодні надзвичайно актуальним. Практичні аспекти управління інвестиціями та джерела інвестицій в основний капітал висвітлювали у своїх працях С. Абрамов, І. Боярко, Л. Гриценко, Е. Долан, О. Мезенцева, О. Климко, О. Кравченко, А. Пересада, Т. Майорова, С. Онікієнко, Ю. Коваленко, С. Урванцева, Д. Черваньов, В. Сторожук та інші вчені. Проте проблеми зміцнення інвестиційної привабливості деревообробних підприємств залишаються недостатньо дослідженими з точки зору їх ролі у відродженні деревообробної галузі України.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є, на основі проведеного аналізу характерних особливостей окремих видів інвестиційної діяльності підприємств, розробка інструменту управління інвестиційною діяльністю підприємств деревообробної галузі в Україні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Негативні тенденції в розвитку економіки України поглибилися. Різка погіршення економічної динаміки багато у чому було зумовлене стресовими трансформаціями соціально-економічного та політичного середовища, розгортанням бойових дій на сході України, анексією АР Крим, засвідчує недосконалість та вичерпаність традиційних для України чинників економічного зростання. Ці чинники ґрунтуються, насамперед, на переважанні сировинної складової у виробництві та експорті, експлуатації застарілих екологонебезпечних і ресурсоємних засобів виробництва, що спричиняють подальший занепад, колись могутньої деревообробної галузі України. За таких умов відродження деревообробної галузі в Україні вимагає побудови нової моделі економічного розвитку, заснованої на мобілізації та ефективному спрямуванні значних інвестиційних ресурсів у розбудову деревообробного комплексу України.

Взаємозв'язки деревообробної промисловості із багатьма іншими галузями економіки обумовлюють її роль у становленні економічного розвитку держави. В Україні, зокрема, продукція деревообробної промисловості охоплює більш ніж 300 назв товарної продукції, яка поставляється на внутрішній і зовнішній ринки, що супроводжується тісною взаємодією із цілою низкою галузей, які виступають споживачами, так і постачальниками для неї. До таких галузей можна зарахувати машинобудування, хімічну та легку промисловість, транспорт, зв'язок, будівництво тощо. Однак внаслідок наявності як внутрішніх, так і зовнішніх стримувальних факторів розвитку, дія яких ще більшою мірою посилюється внаслідок економічної кризи, актуальним видається пошук шляхів підвищення рівня конкурентоспроможності галузі деревообробки. Першочерговими завданнями для досягнення цієї мети є налагодження ефективної взаємодії між виробниками, споживачами, фінансово-кредитною системою, органами місцевої влади та елементами інфраструктури з метою прийняття таких управлінських рішень, які б максимально задовольняли економічні інтереси усіх суб'єктів у відносинах, пов'язаних із деревообробною сферою.

Значення деревообробної промисловості в економіці України визначається тим, що в сучасних умовах практично немає такої сфери господарства, де деревина і продукція її переробки не відігравали б істотної ролі. Деревина лежить в основі виробництва будматеріалів, меблів, паперу та іншої продукції, що дозволяє розглядати її як об'єкт жорсткої конкуренції між "лісовою" економікою і деякими іншими секторами, а також сільське господарство, промисловість, будівництво, транспортну інфраструктуру тощо [5].

Деревина слугує сировиною як при виробництві засобів виробництва, зокрема предметів праці (круглий ліс, пиломатеріали, фанера, деревні плити, метиловий спирт тощо), так і предметів споживання (меблі).

Найтипівішим структурним представленням деревообробної промисловості, як під комплексу лісопромислового комплексу, є включення в неї таких галузей виробництва: лісопильної, фанерної і меблевої промисловості, виробництва деревно-стружкових і деревноволокнистих плит та будівельних матеріалів з лісу (вікна, двері, паркет) [6]. Згідно з класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД), можна виділити такі види економічної діяльності, які входять до її складу: "Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів" та "Виробництво меблів". Основними видами продукції деревообробної промисловості є пиломатеріали, деревні плити для потреб будівництва, заготовки і деталі для вагоно-, авто-, суднобудування, а також машинобудівна дерев'яна тара, меблі тощо. Сировинна база деревообробної промисловості України складається з деревини, яку заготовляють у місцевих лісах, та деревини, що привозять з Росії та Білорусії.

Підприємства деревообробної промисловості, характерною ознакою яких є найбільша концентрація як заготівлі, так і споживання деревообробної продукції, традиційно розміщуються у місцях зосередження лісо-

Таблиця 1. Динаміка зміни технічного стану основних засобів деревообробних підприємств України

Показник	2010	2011	2012	2013	2014
Вартість основних засобів, млн грн.	7986	9255	10625	11068	11481
Вартість введених у дію нових основних засобів, млн грн.	974	852	212	378	484
Коефіцієнт оновлення основних засобів	12,2	9,2	2,0	3,4	4,2
Коефіцієнт зношення основних засобів	41,4	46,4	42,9	46,2	46,4

Джерело: складено за даними Державного комітету статистики.

Таблиця 2. Динаміка обсягу експорту та імпорту продукції підприємств з оброблення деревини

Деревина і вироби з деревини	Роки			
	2010	2011	2012	2013
Обсяг експорту, млн дол. США	827,9	1077,8	1059,8	1143,7
Обсяг імпорту, млн дол. США	324,1	374,5	349,3	397,2
Сальдо, млн дол. США	503,8	703,3	710,5	746,5
Коефіцієнт покриття, %	2,55	2,88	3,03	2,88

Джерело: складено за даними Державного комітету статистики.

сировинних ресурсів — на Поліссі, у Передкарпатті і Закарпатті. Найбільш потужною серед деревообробних галузей промисловості України є меблева, у якій зайнято 47% промислово-виробничого персоналу та виробляється 40% товарної продукції підкомплексу. Центрами виготовлення меблів є Київ, Житомир, Одеса, Харків, Чернівці, Львів, Мукачеве, Луганськ, Дніпропетровськ, Донецьк. Серед спеціалізованих підприємств з виробництва меблів виділяється Івано-Франківська, Житомирська, Київська імені В.Н. Боженка меблеві фабрики, а також Дрогобицький, Львівський, Молочанський меблеві комбінати.

Розвитку деревообробної промисловості в Україні сприяють такі асоціації, засновані на добровільному об'єднанні учасників: Асоціація "Меблідеревпром", заснована меблевими та деревообробними підприємствами (близько 80 учасників, загальний обсяг виробництва яких становить більш 500 мільйонів доларів) з метою сприяння розвитку законодавчої бази та комерційно-фінансової діяльності деревообробних та меблевих підприємств України, координування проведення Єдиної технічної та комерційної політики підприємств, надання практичної допомоги членам асоціації в розвитку і зміцненні виробничої, технічної, економічної та соціальної бази, організації виставок, конференцій і семінарів з напрямків діяльності Асоціації та ін.; — Асоціація виробників паркету України (АВПУ), заснована підприємствами — виробниками паркету (5 учасників: ПП "Компанія "Інекс Укр Паркет" (Київ), ТОВ "Норд — Ест" (Закарпаття), ПФ "Вуд" (Хмельницький), ТОВ "Сігма Тулз" (Київ), ТОВ "Пирятиндрев" (Полтава)), яка є членом в Раді національних асоціацій товаровиробників. Нещодавно групою постачальників деревообробного обладнання ("Бюро-М", "ГолденТрейд", "Діос", "Маркетліс", "Редакція газети "Деревообробник", "Ройек-Львів", "Станкодніпро", "Центр технологій деревообробки", "Ющишин") ініційовано створення Української Асоціації Деревообробного Обладнання. Мета утворення — розвиток ринку, обмін інформацією та вирішення спільних завдань.

Ключова роль інвестицій в деревообробну промисловість України полягає у вирішенні однієї із найбільш

складних проблем економічного розвитку України — інвестиційного забезпечення. Інвестиції є основою високотехнологічного виробництва, відтворення та оновлення основних фондів деревообробних підприємств. Зношеність основних фондів у галузях обробної промисловості сягає 59,2%, підприємства використовують вкрай застарілу матеріально-технічну базу, більшість обігових коштів спрямовуються не на оновлення обладнання, а на його ремонт і підтримання хоча б мінімальної здатності створювати нову вартість. Тож, переважна більшість підприємств займатися високопродуктивною інвестиційною діяльністю у найближчі роки не зможуть.

У сучасних умовах для підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств і держави загалом необхідно звести до мінімуму застосування застарілих технологій, зношених основних засобів. Тому необхідним є виявлення тенденцій у процесах використання та оновлення основних засобів підприємств з оброблення деревини та виробництва виробів з деревини (табл. 1).

За аналізований період спостерігається зростання обсягів основних засобів. Вартість введених у дію нових основних засобів деревообробних підприємств з 2010 р. зменшувалось, з 2013 р. спостерігаємо поступове збільшення цього показника [2].

Повільне введення в дію нових основних фондів свідчить про низький технічний рівень деревообробних підприємств. Поступове збільшення ступеня зношення основних засобів є однією із причин низького рівня виробництва нових видів продукції, впровадження енергозберігаючих заходів та нових технологічних процесів. Отже, деревообробні підприємства України потребують модернізації виробничої бази, що дозволить забезпечити випуск конкурентоздатної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, оскільки у товарній структурі експорту переважає продукція сировинного призначення.

Розглянемо детальніше обсяги експорту та імпорту деревообробної продукції. Деревообробні підприємства України постачають товарну продукцію до Австрії, Бельгії, Болгарії, Великої Британії, Греції, Данії, Естонії, Ірландії, Іспанії, Італії, Кіпру, Китаю, Латвії, Лит-

Таблиця 3. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності деревообробних підприємств за джерелами

Рік	Разом	Зокрема за рахунок коштів					
		власних	держбюджетів	місцевих бюджетів	зарубіжних інвесторів	кредитів	інших
у тис. грн.							
2010	112455,5	20611,2	-	-	-	91844,3	-
2011	353251,0	16202,2	-	63,0	335902,8	1083,0	-
2012	14336,5	13676,6	6,9	-	353,0	300,0	-
2013	761727,4	44638,3	-	-	-	717067,0	22,1
у %							
2010	100,0	18,33	-	-	-	81,67	-
2011	100,0	4,59	-	0,02	95,09	0,31	-
2012	100,0	95,40	0,05	-	2,46	2,09	-
2013	100,0	5,86	-	-	-	94,14	0,003

Джерело: складено за даними Державного комітету статистики.

ви, Люксембургу, Мальти, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Португалії, Румунії, Словаччини, Словенії, Угорщини, Фінляндії, Франції, Хорватії, Чехії, Швеції. У 2013 році експорт деревообробних підприємств збільшився на 7,9 % порівняно з 2012 роком [2]. У загальному обсязі вітчизняного експорту частка деревини і виробів з деревини становить 1,6 %. Експорт продукції деревообробки значно перевищує імпорту (табл. 2).

Загальна вартість імпортованої українськими деревообробними підприємствами у 2013 році деревини і виробів із деревини становить 34,7 % суми експорту цієї продукції. Порівняно з 2012 роком обсяг імпорту збільшився на 12,55%, а у сумі експорту на 1,5 %, а частка цієї категорії товарів у загальній структурі імпорту у 2013 р. становила 0,5 %. У складі імпорту лівову частину становлять плитні матеріали ДСП, ДВП та МДФ.

Експорт деревини та виробів з деревини постійно зростає, та навіть у кризові 2009—2010 рр. не спостерігалось значного падіння експорту. Так, експорт деревини і виробів з деревини значно перевищує імпорту, основна частка експорту припадає на країни ЄС, в товарній структурі якого переважає продукція сировинного призначення.

Отже, основною складовою експорту є необроблена деревина, або, інакше кажучи, сировина, яка завжди користується попитом на Європейському ринку. Саме тому доцільно проаналізувати дані щодо

товарної структури експорту деревообробної продукції.

Експорт необробленої деревини постійно зростає з 2776,7 тис. м³ у 2010 р. до 3447,0 тис. м³ у 2013 р. [2], тобто за три останні роки експорт необроблених лісоматеріалів зріс на 29,6 %. Водночас оброблені лісоматеріали та пилопродукція практично не збільшили експорту. На постійному рівні перебуває і експорт плитних матеріалів та фанери. У 2013 році експорт ДСП значно скоротився з 220 тис. м³ в 2012 році до 165,2 тис. м³ в 2013 році. ДВП та фанера дещо наростили обсяги експорту і в 2013 р. становили відповідно 92,7 та 56,4 тис. м³.

Отже, основною складовою експорту деревообробного виробництва України є сировина, яку могли б переробити вітчизняні деревообробні виробництва та відправити на зовнішній ринок у вигляді готової продукції з високою часткою доданої вартості.

Відродження деревообробної галузі може відбуватися лише на основі застосування новітнього обладнання, яке відповідає світовим стандартам якості та зорієнтоване на виробництво конкурентоспроможної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. За умови обмеженості внутрішніх ресурсів економічного розвитку, залучення іноземних інвестицій відіграє істотну роль у подоланні інвестиційного спаду і може розглядатися як інструмент залучення новітніх технологій та інновацій, сучасних методів ме-

Таблиця 4. Динаміка обсягу інвестицій в основний капітал підприємств промисловості України за період 2010–2014 рр.

Роки	Обсяг капітальних інвестицій, млн грн.			у тому числі за рахунок коштів державного бюджету, млн грн.		
	Промисловість, всього	у т.ч. переробна промисловість	у т.ч. деревообробне виробництво	Промисловість, всього	у т.ч. переробна промисловість	у т.ч. деревообробне виробництво
2010	58558,0	34230,0	1936,0	1259,0	131,0	0
2011	86312,0	41299,0	1945,0	2585,0	99,0	0
2012	103172,0	43358,0	529,0	1733,0	89,0	0
2013	105593,0	46239,0	557,0	1358,0	19,0	0
2014	86242,0	42474,0	691,0	307,0	10,0	0
Темпи приросту, %						
2011	147,40	120,65	100,46	205,32	75,57	-
2012	119,53	104,99	27,20	67,04	89,90	-
2013	102,35	106,64	105,29	78,36	21,35	-
2014	81,67	91,86	124,06	22,61	52,63	-

Джерело: складено за даними Державного комітету статистики.

неджменту, маркетингу й організації виробництва. Кількість впровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах у 2013 р. збільшилась порівняно із 2012 р., проте в деревообробній галузі їхня кількість удвічі нижча, ніж у докризовий період, зокрема маловідхідних, ресурсозбережних та безвідхідних технологічних процесів у 2012 р. було лише 2 [2].

Основною перешкодою впровадження нових технологічних процесів на промислових підприємствах в Україні є недостатність фінансування. А отже, виникає необхідність розглянути основні джерела фінансування інноваційної діяльності деревообробних підприємств порівняно із промисловістю України за 2012—2013 роки (табл. 3).

Фінансування інноваційних робіт за рахунок коштів державного бюджету за останнє десятиріччя провадилось лише двічі, водночас його частка становила лише 0,05% у 2012 р. Основним джерелом інвестицій в деревообробку України в 2012 році були власні фінансові кошти, частка яких становила 95,4%, у 2013 р. — кредити, частка яких становила 94,14%.

Таким чином, для виробництва конкурентоспроможної продукції деревообробні підприємства потребують значних капіталовкладень для відновлення техніки та технологічних процесів, впровадження сучасних систем управління тощо. Порівняльний аналіз динаміки обсягу інвестицій в основний капітал підприємств промисловості України та деревообробних зокрема проведено у таблиці 4.

Як свідчать дані таблиці 4, за аналізований період обсяг інвестицій в основний капітал деревообробних підприємств зменшився практично утричі і в 2014 р. становив 691 млн грн. [2], їхня частка у загальній структурі інвестицій в основний капітал підприємств промисловості залишається надто низькою — 0,53% — 2014 р. Треба зазначити, що в 2014 р. загалом у промисловості обсяг інвестицій зменшився на 18,33%, тоді як на деревообробних підприємствах збільшився на 24,06%.

Основним джерелом інвестицій у деревооброблення України були власні фінансові кошти підприємств чи кредитні кошти, іноземні інвестиції оминають Україну, оскільки інвестиційний клімат у державі досить низький, а ризики капіталовкладень в економіку значні.

Отож, іноземні інвестиції в деревооброблення спрямовані в Румунію, Білорусь та Росію. Так, у Румунії, поряд із кордоном України, побудовано новий завод ДСП компанії "Egger", Австрія. Поряд з цим заводом зросло лісопилне виробництво потужністю 1 млн м³ пиломатеріалів у рік компанії "Швайгхофер", відходи якої будуть використані як сировина для виробництва ДСП. Другий потужний завод ДСП побудувала компанія "Кастамона" в повіті Муреш, що також розташований дуже близько від кордону України. Значні інвестиції в будівництво заводів ДСП у Білорусі та Росії зробила компанія "Кроноспан", Швейцарія. Всі ці компанії розглядали можливість інвестування в Україну, але через великий ризик відмовилася від цих проектів на користь інших країн. Тепер усі вони вважають пріоритетним для себе внутрішній ринок України. З огляду

незначної віддалі та відсутності торговельних бар'єрів, ці виробництва є значними конкурентами українським виробникам ДСП [4].

Таким чином, держава фактично припинила підтримувати інвестиційні процеси і зняла із себе відповідальність за розвиток деревообробного виробництва. Ефективним засобом прямого державного регулювання з точки зору залучення приватних інвесторів до реалізації високотехнологічних проектів є часткова участь держави у фінансуванні інвестиційних проектів, які відповідають обраним пріоритетам розвитку. За своєю формою державні кошти можуть бути не лише у вигляді прямого фінансування, але й у вигляді державних гарантій з повернення кредитів комерційним банкам та іншим фінансовим установам, які братимуть участь у фінансуванні таких проектів. А також необхідним є створення сприятливих умов для ведення та розвитку деревообробного бізнесу на території України, а саме: підвищення якості інституціонального середовища; забезпечення макроекономічної стабільності; стійке зниження і підтримання на низькому рівні інфляції; підтримку прийнятних соціальних стандартів.

Минулого року було зроблено деякі кроки на підтримку українських деревообробних виробництв. В рамках проведення цих сучасних і оновлюючих реформ і прийнятий Закон України № 1362 "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаною з реалізацією та експортом лісоматеріалів", що впевнено, враховуючи досвід таких законодавчих ініціатив в інших галузях промисловості, призводить "від вивозу соняшникового насіння Україна перейшла до статусу найбільшого експортера сонячної олії і готової продукції в світі, де також працюють відомі міжнародні компанії". Ці кроки сприятимуть переходу нашої економіки від експорту сировини до виробництва та експорту високоякісної готової деревообробної продукції, що дозволить створити додаткові робочі місця, впровадити в Україні сучасне високотехнологічне обладнання, підійняти дохідність національної економіки і як наслідок повинно спричинити збільшення заробітної плати населення, загального доходу, відряхувань до бюджету. Це буде крок, що наблизить нас до рівня європейських країн.

Країни, що останнім часом увійшли до Європейського Союзу, надають приклад трансформації економіки від сировинних та низькоякісних товарів до випуску кінцевих продуктів більш високого рівня переробки [3].

Створення відповідних умов, де переорієнтація з експорту сировини до випуску готової продукції є стимулом інвестування в економіку країни, адже замість того, щоб виводити сировину, іноземний інвестор зацікавлений впровадженню в країні сучасних технологій і створенню нових виробництв, підтриманні довгострокових економічних проектів розвитку промисловості України.

Прискорення розвитку економіки України, з одного боку, вимагає залучення значних обсягів інвестиційних ресурсів для її модернізації і підвищення конкурентоспроможності та ефективності функціонування, а з іншого боку, відсутні адекватні організаційно-економічні механізми їх раціонального використання суб'єктами господарювання.

Прискорення розвитку економіки України та підвищення її ефективності і конкурентоспроможності можна досягти лише за умови залучення значних обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій, спрямованих на її модернізацію та впровадження новітніх технологій. Отже, необхідно створити належні умови для інвесторів, які можуть і хочуть здійснювати інвестування у бізнес в Україні і отримувати відповідні прибутки. Водночас цілеспрямоване використання інвестицій забезпечить досягнення бажаного соціального і економічного ефекту у їх споживачів.

Високої результативності від залучення інвестицій можна досягти тоді, коли вони спрямовуються в пріоритетні галузі економіки, наприклад, в машинобудування, для реалізації поточних і стратегічних програм шляхом застосування сучасних та ефективних систем управління.

Різке зменшення обсягів інвестицій в економіку України протягом 2010—2014 рр. обумовлює необхідність, з одного боку, розроблення та реалізації наукових рекомендацій, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості та поліпшення інвестиційного клімату в господарському середовищі країни, а з іншого — застосування досконалих механізмів раціонального використання інвестицій в процесі виконання інвестиційних проектів на конкретних господарських об'єктах та сферах їх діяльності. Серед таких механізмів пріоритетне значення має застосування в практиці управління інвестиційними процесами на промислових підприємствах програмно-цільового методу планування, який орієнтує менеджмент на досягнення поставлених цілей у визначенні термінів при раціональному використанні інвестиційних ресурсів.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Підсумовуючи все вищевикладене, можна зробити наступні висновки. Активна інвестиційна діяльність підприємств дозволяє прискорити темпи відтворення засобів виробництва. У свою чергу цей процес залежить від прийняття інвестиційних рішень суб'єктів підприємства, які ґрунтуються на інформації про привабливість об'єктів інвестування. Все це переконливо свідчить про необхідність посилення уваги до розробки теоретико-методичних підходів та практичних рекомендацій щодо активізації інвестиційної діяльності підприємств.

Ринкове середовище характеризується невизначеністю і мінливістю, тому вимагає від суб'єктів господарювання якісного управління та постійного контролю інвестиційної діяльності, що визначає рівень конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність підприємства характеризує його позицію на ринку у певний проміжок часу, можливість максимального задоволення потреб споживачів пропонованими товарами та послугами, спроможність гнучкого пристосування до умов мінливої ринкової конкуренції. Підвищення конкурентоспроможності підприємства досягається шляхом орієнтації підприємства на споживача, поліпшення якості продукції, впровадження інноваційної політики, більш якісного використання ресурсів, у тому числі людських, поліпшення умов роботи і ряду інших факторів.

Література:

1. Безус П.І. Фактори впливу на формування та реалізацію інноваційної стратегії підприємства / П.І. Безус, А.М. Безус // Науковий вісник. Серія "Економіка": Збірник наукових праць науково-педагогічних працівників. — Вип. 1. — 2014. — К.: ВПЦ АМУ, 2014 — С. 61—69.

2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаною з реалізацією та експортом лісоматеріалів" щодо тимчасової заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді" від 09.04.2015 р. №325&VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32519>

4. Сагаль С.З. Аналіз потенціалу лісового сектору України та виявлення факторів, що гальмують його інноваційний розвиток / С.З. Сагаль [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://caravan&trans.com/wpcontent/uploads/2014/05.pdf>

5. Соколенко С.І. Інвестиційний та інноваційний розвиток Карпатського регіону — кластер лісової і деревообробної промисловості / С.І. Соколенко. — Режим доступу: <http://www.sokolenko.com/clusters/58>

6. Тарангул Л.Л. Розміщення продуктивних сил: посібник / Тарангул Л.Л., Горленко І.О., Євтушенко Г.І. — К.: "Знання", 2012. — 264 с.

References:

1. Bezus, P.I. and Bezus, A.M. (2014), "Factors influencing the formation and implementation of innovative business strategy", *Naukovyj visnyk. Serii "Ekonomika": Zbirnyk naukovykh prats' naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv*, vol. №1, pp. 61—69.

2. State Statistics Service of Ukraine (2015), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 01 March 2017).

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine" On peculiarities of state regulation of business entities related to the sale and export of timber "on the temporary ban on exports of timber in the rough", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32519> (Accessed 01 March 2017).

4. Sahal', S.Z. (2014), "Analysis of the potential of the forest sector in Ukraine and identify factors that hinder its innovative development", available at: <http://caravan&trans.com/wpcontent/uploads/2014/05.pdf> (Accessed 01 March 2017).

5. Sokolenko, S.I. (2009), "Investment and innovative development of the Carpathian region - a cluster of forest and woodworking industry", available at: <http://www.sokolenko.com/clusters/58> (Accessed 01 March 2017).

6. Taranhul, L.L. Horlenko, I.O. and Yevtushenko, H.I. (2012), *Rozmischennia produktyvnykh syl* [Distribution of productive forces], Znannia, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 02.03.2017 р.